

15.06.2015

Stj/3

§ 644

Valtuutettu Zahra Abdullan toivomusponsi vammaisten joukkoliikennelipun muutosten kokonaisvaikutusten selvittämiseksi

HEL 2014-013760 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 12.11.2014 hyväksymän toivomusponnen (Zahra Abdulla) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 HSL lausunto 30.4.2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 12.11.2014 talousarviota vuodeksi 2015 ja taloussuunnitelmaa vuosiksi 2015 - 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vammaisten joukkoliikennelipun muutosten kokonaisvaikutus kustannuksiin selvitetään (Zahra Abdulla)."

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa saatuihin sosiaali- ja terveyslautakunnan ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausuntoihin ja toteaa, että saatujen lausuntojen mukaan matkapalvelumatkojen (vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetustuki) osalta ei ole havaittavissa kasvua HSL -matkakortista luopumisen jälkeen. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on vuoden 2014 aikana myöntänyt toimeentulona maksuttoman joukkoliikennelipun 28:lle aiemmin edellä mainittua etuutta saaneelle asiakkaalle.

HSL:n selvitysten mukaan helmikuussa 2014 HSL:n asiakasrekisterissä oli noin 4200 seutuvapaa-asiakasta, joiden kotikunta oli Helsinki. Helmi-maaliskuun 2015 vaihteessa tehdyn HSL:n jatkoselvityksen mukaan noin puolet näistä ns. VPL:n asiakasryhmään kuuluneista asiakkaista oli hankkinut uuden matkakortin poistuneen vapaa-asiakkaan sisältäneen matkakortin tilalle. Suurin osa heistä oli siirtynyt käyttämään joko invalidien tai eläkeläisten alennuslippuun oikeuttavaa matkakorttia. Noin puolet asiakasrekisterissä olleista VPL -asiakkaista ei ollut hankkinut uutta matkakorttia. Osa näistä entisistä VPL -asiakkaista oli kuollut ja osalla kotikunta oli muu kuin Helsinki.

HSL:n lausunto on liitteenä ja sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto liitteineen löytyy päätöshistoriassa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 HSL lausunto 30.4.2015

Otteet

Ote
Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

15.06.2015

Stj/3

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.03.2015 § 71

HEL 2014-013760 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi toivomusponnosta seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimi päätti maaliskuusta 2014 alkaen lopettaa vammaispalvelulain (VpL) nojalla kuljetuspalvelua ja sosiaalihoitolain (ShL) mukaista kuljetustukea saavien asiakkaiden maksuttoman Helsingin seudun liikenteen (HSL) matkakortin. Näistä matkakorteista ja niillä tehdyistä matkoista aiheutui vuonna 2013 yhteensä 1 274 618 euron kustannukset.

Toimeentulotuesta on vuoden 2014 aikana myönnetty yhteensä 28:lle edellä mainittua etuutta saaneelle asiakkaalle maksuton joukkoliikennelippu. Yhteensä näistä lipuista on syntynyt kustannuksia sosiaali- ja terveystoimille 6 400,18 euroa vuonna 2014.

Vammaispalvelun kuljetuspalvelun asiakkaat tekivät HSL matkakorteilla vuonna 2013 yhteensä 245 157 matkaa. Sosiaalihoitolain kuljetustuen asiakkaat tekivät samana vuonna yhteensä 50 918 matkaa. Esitettiin arvioita joiden mukaan vammaispalvelulain kuljetuspalvelun ja sosiaalihoitolain mukaisen kuljetustuen matkojen määrä nousisi merkittävästi, mikäli luovutaan asiakkaille ilmaisesta HSL matkakortin myöntämisestä.

Ennen matkakortista luopumista 2013–2014 vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakkaiden matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneiden matkojen määrä kuukausitasolla oli keskimäärin 48 215 matkaa/kk. Matkakortista luopumisen jälkeen maaliskuussa 2014 matkojen määrä oli keskimäärin 42 110 matkaa/kk.

Sosiaalihoitolain mukaisten matkojen määrä on samana ajanjaksona laskenut, mutta ShL -matkojen väheneminen johtuu lautakunnan 13.5.2014 § 189 päätöksestä vähentää matkojen määrää kahdeksasta neljään.

Helsingin matkapalvelun vammaispalvelulain ja sosiaalihoitolain nojalla tehtyjen matkojen lukumäärän kehitys on kuukausitasolla kuvattu liitteessä 1. Matkapalvelumatkojen (vammaispalvelulain

mukainen kuljetuspalvelu ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetustuki) osalta ei ole kasvua havaittavissa HSL matkakortista luopumisen jälkeen.

Lautakunta korostaa, että kaupunginhallituksen tulisi velvoittaa HKL/HSL ottamaan huomioon pysäkkien rakentamisessa ja kaluston huollossa todelliset esteettömyysmääräykset. Nyt käytännön ratkaisut toimivat usein niin, että tosiasiallisesti liikuntarajoitteisten on erittäin vaikeata käyttää julkista liikennettä. Se tarkoittaa kuljetuspalvelujen kustannusten nousua toisaalla

Terveys ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystieteiden päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää vammaisten ja vanhusten matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä.

Kunnan velvollisuus kuljetuspalvelujen järjestämiseen vaikeavammaisille henkilöille perustuu lain vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 8. §:n 2. Tarkemmin asiasta on säädetty asetuksen vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 5 §. Kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia."

Käsittely

10.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyn ajan.

Vastaehdotus 1:

Tuomas Tuure: Lisätään lausuntoehdotukseen kohta 8: Lautakunta korostaa, että kaupunginhallituksen tulisi velvoittaa HKL/HSL ottamaan huomioon pysäkkien rakentamisessa ja kaluston huollossa todelliset esteettömyysmääräykset. Nyt käytännön ratkaisut toimivat usein niin, että tosiasiallisesti liikuntarajoitteisten on erittäin vaikeata käyttää julkista liikennettä. Se tarkoittaa kuljetuspalvelujen kustannusten nousua toisaalla.

Kannattajat: Joonas Leppänen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Tuomas Tuure: Muokataan nykyinen kohta 8 muotoon: "Sosiaali- ja terveystieteiden päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää vammaisten ja vanhusten matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä."

Kannattajat: Joonas Leppänen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muokataan nykyinen kohta 8 muotoon: "Sosiaali- ja terveystieteiden päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia jatkossa lisää vammaisten ja vanhusten matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas edelleen käyttää julkista joukkoliikennettä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Rene Hursti, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Gunvor Brettschneider, Katriina Juva, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Leena Riittinen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Maija Anttila

Poissa: 1

Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päätti hyväksyä äänin 7 - 4 (1 tyhjä, 1 poissa) jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotuksen.

Keskustelun kuluessa esittelijä totesi, että lausuntoehdotuksen liitteessä numero 1 oleva taulukko "Helsingin Matkapalvelukeskuksen kautta toteutuneet matkat 2013- 2014" sisältää puutteita. Lautakunta velvoitti esittelijää korjaamaan taulukon ja liittämään korjatun taulukon lausunnon liitteeksi.

24.02.2015 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

15.06.2015

Stj/3

Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566